

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W ŚWIĘTOCHŁOWICACH**

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE MIASTA
ŚWIĘTOCHŁOWICE**

Stan na 2011 rok

ŚWIĘTOCHŁOWICE 2012

SPIS TREŚCI

- I. WSTĘP**
- II. CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W ŚWIĘTOCHŁOWICACH**
- III. ANALIZA ZAWODÓW OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W ŚWIĘTOCHŁOWICACH
W 2011r.**
- IV. ANALIZA ZGŁASZANYCH OFERT PRACY W 2011r.**
- V. ZESTAWIENIE ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.**
- VI. PODSUMOWANIE**

SPIS TABEL

- TABELA 1: Wybrane kategorie osób bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2011 r.**
- TABELA 2: Bezrobotni wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice**
- TABELA 3: Bezrobotni absolwenci wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice**
- TABELA 4: Bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 m-cy wg zawodów w powiecie
m. Świętochłowice**
- TABELA 5: Oferty pracy wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice**
- TABELA 6: Zawody deficytowe**
- TABELA 7: Zawody zrównoważone**
- TABELA 8: Zawody nadwyżkowe**

SPIS WYKRESÓW

- Wykres nr 1 - Stopa bezrobocia w Świętochłowicach w latach 2002-2011**
- Wykres nr 2 - Stopa bezrobocia w powiecie w roku 2011**
- Wykres nr 3 – Bezrobotni zarejestrowani w roku 2011**
- Wykres nr 4 – Bezrobotni do 25 roku życia w roku 2011**
- Wykres nr 5 – Bezrobotni powyżej 50 roku życia w roku 2011**

I. WSTĘP

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkookresowych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Głównymi założeniami monitoringu zawodów jest opracowanie możliwych do wykorzystania w praktyce informacji, w efekcie których możliwe będzie w szczególności m.in. określenie kierunków i natężeń zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy; stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym; określenie odpowiednich kierunków szkoleń bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych kursów; bieżąca korekta poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół). Źródłem informacji niezbędnych do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest zbiór zawodów i specjalności zarejestrowanych osób oraz ofert pracy.

Niniejszy raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w Świętochłowicach w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy ofert zatrudnienia. Bada także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników.

Celem opracowania jest przedstawienie głównych parametrów, które charakteryzują rynek pracy Świętochłowic. Dane dotyczące bezrobocia oraz ofert pracy według zawodów mogą posłużyć jako źródło informacji między innymi do:

- określania kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych,
- planowania działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego,
- podnoszenia jakości pośrednictwa pracy,
- opracowania strategii rozwoju miasta.

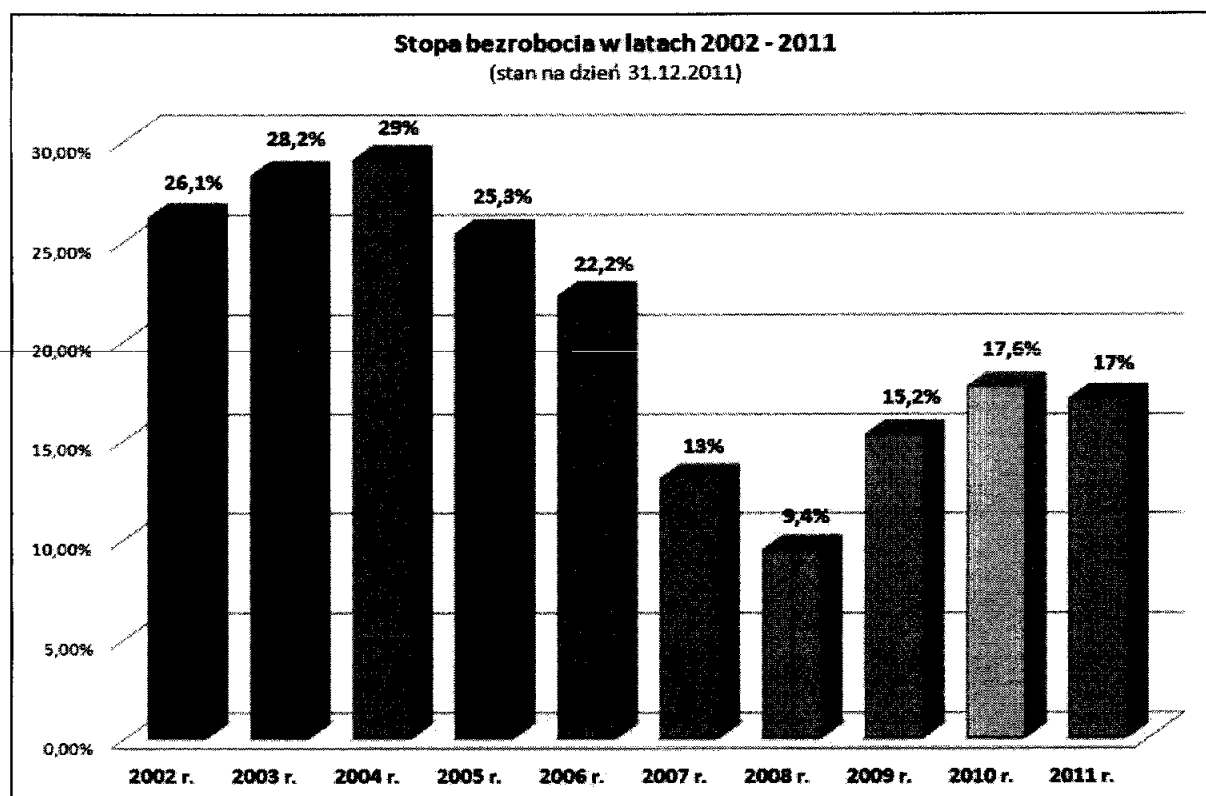
Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji wynikowych monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będą wszystkie podmioty i partnerzy lokalnego rynku pracy.

II. CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych i aby móc je właściwie scharakteryzować na lokalnym rynku pracy na wstępie należy przywołać jego definicję. Bezrobocie w literaturze przedmiotu definiowane jest jako zjawisko gospodarcze polegające na tym, iż pewna część społeczeństwa znajdująca się w wieku produkcyjnym nie może znaleźć pracy pomimo podjęcia poszukiwań.

Przyczyn bezrobocia na lokalnym rynku pracy jest wiele. Jako główne wymienić należy recesję ekonomiczną, a także wprowadzenie nowych technologii „oszczędzających” pracę ludzką, niedostosowanie kwalifikacji osób zarejestrowanych do tych technologii, restrukturyzacja przemysłu, zmiany w organizacji pracy, ograniczenie produkcji, likwidacja niektórych gałęzi przemysłu, trudności mieszkaniowe, przenoszenie zakładów pracy do innego regionu.

Wykres nr 1 - Stopa bezrobocia w Świętochłowicach w latach 2002-2011

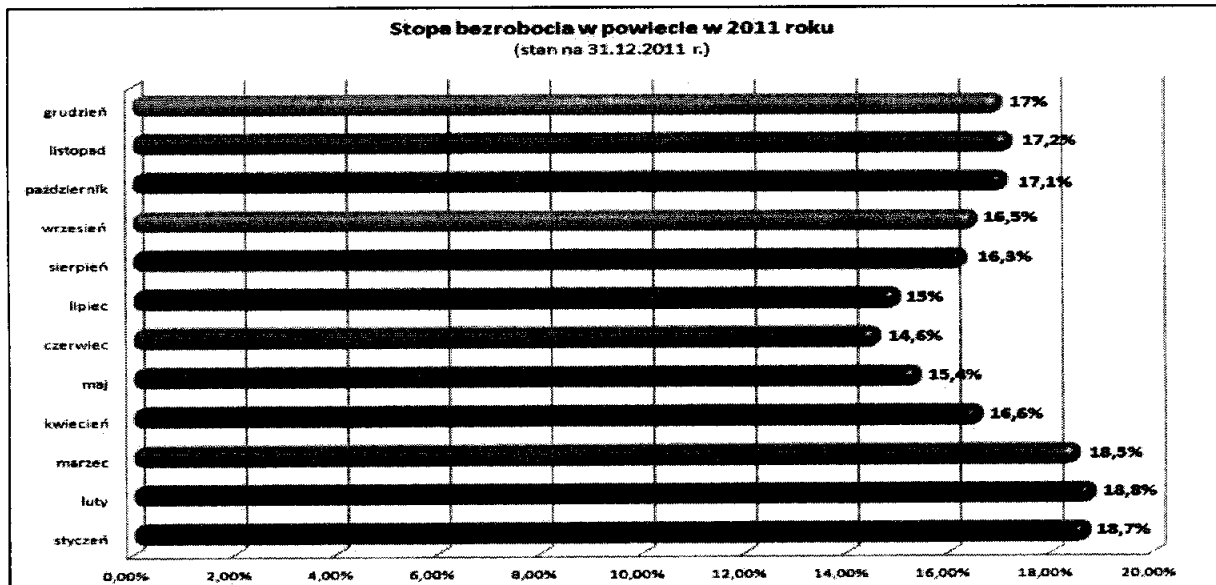

Źródło: opracowanie własne (dane GUS)

Na podstawie wykresu nr 1 można wysunąć wniosek, że bezrobocie na lokalnym rynku pracy, generalnie utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie (w stosunku do średniego poziomu bezrobocia w Polsce). Największy jego wzrost przypada na lata 2002 – 2004, kiedy to na lokalnym rynku pracy pojawili się absolwenci roczników wyżu demograficznego. Lata 2007 – 2009 to

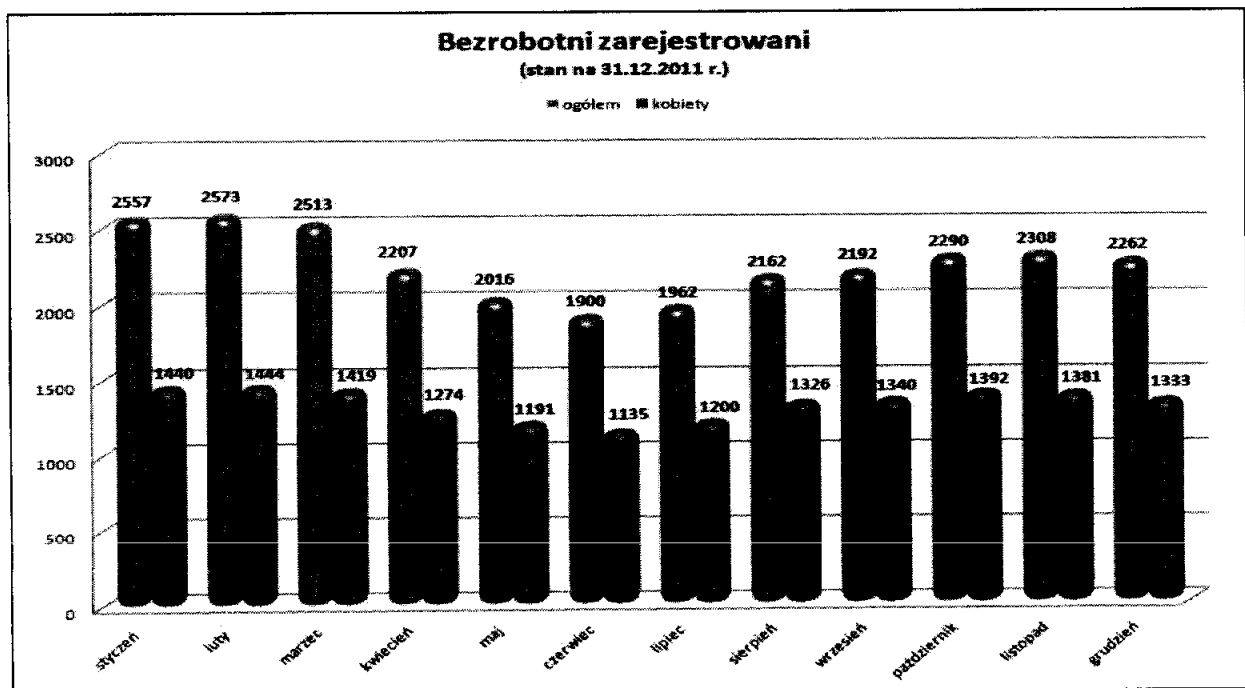
napływ dużej ilości środków Europejskiego Funduszu Społecznego i idące za tym zakrojone na szeroką skalę działania aktywizacyjne. Lata 2009 do nadal to ogólny kryzys na rynkach finansowych, recesja i zapaść gospodarcza, która w sposób bezpośredni przełożyła się na sytuację na krajowym i lokalnym rynku pracy.

Wykres nr 2 - Stopa bezrobocia w powiecie w roku 2011

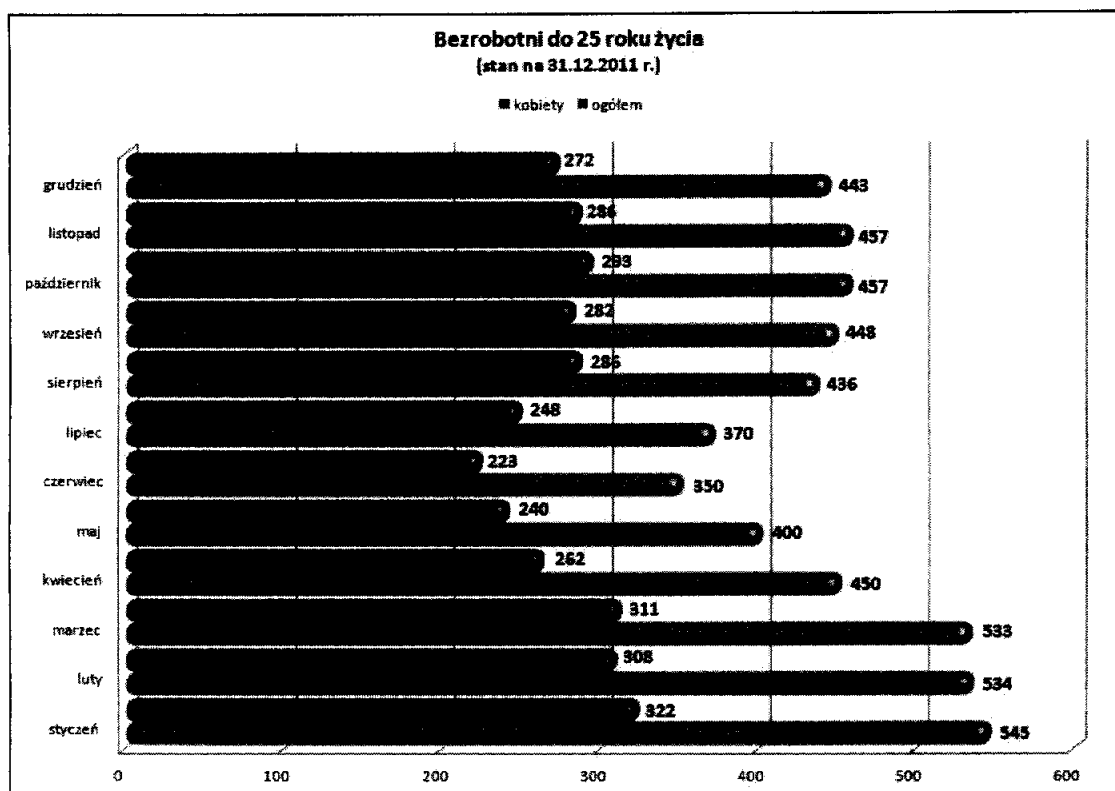
Źródło: opracowanie własne (dane GUS)

Wykres nr 3 – Bezrobotni zarejestrowani w roku 2011

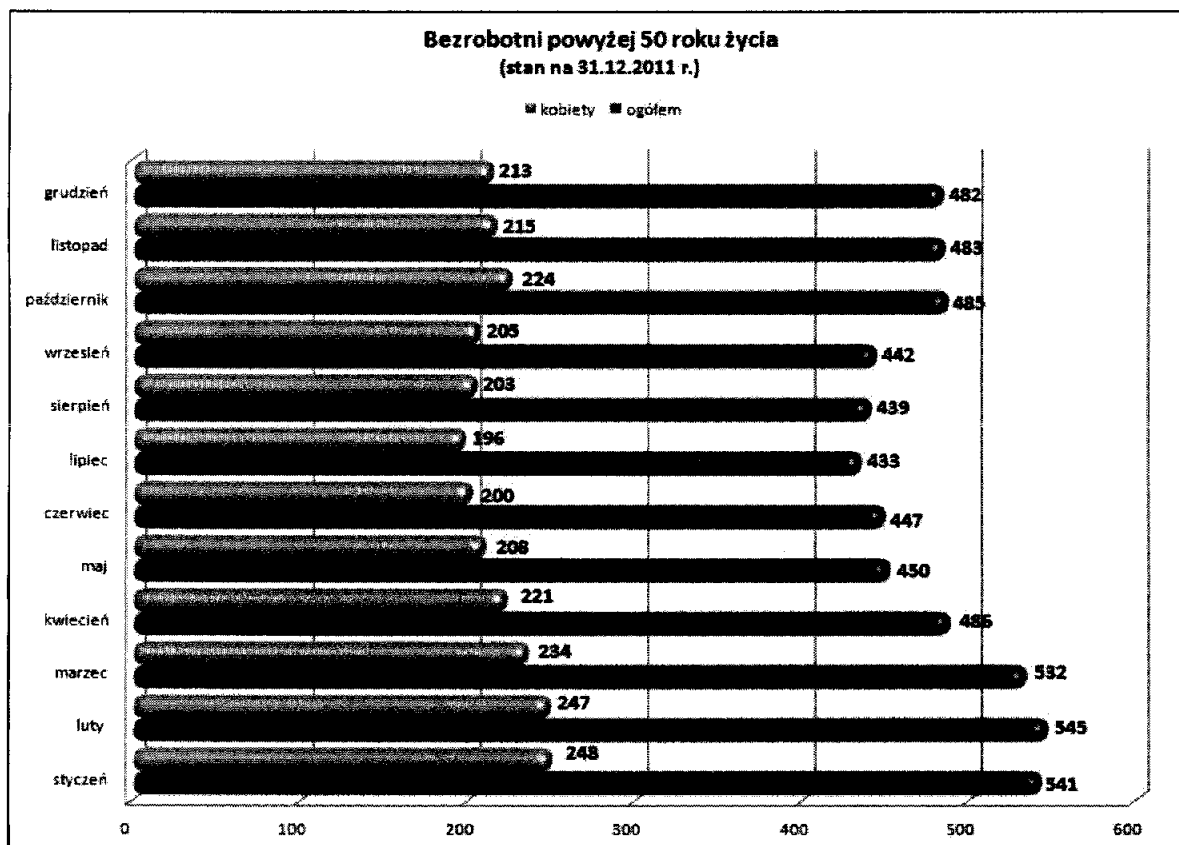
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01

Wykres nr 4 – Bezrobotni do 25 roku życia w roku 2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01

Wykres nr 5 – Bezrobotni powyżej 50 roku życia w roku 2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01

Wychodząc naprzeciw problemom świętochłowskiego rynku pracy tut. Urząd w 2011 r. realizował liczne zadania mające na celu zmniejszenie jego skali. Inicjatywy te realizowane były w obrębie: ograniczenia bezrobocia i zwiększenia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, aktywizacji grup osób bezrobotnych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, podwyższania i wzmocnienia jakości świadczonych usług oraz rozwoju przedsiębiorczości. Przyczyniły się do tego działania podejmowane przez tut. Urząd w kierunku aktywizacji osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem grup szczególnego ryzyka, m.in. długotrwale bezrobotnych, osób do 25 roku życia, powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych, niepełnosprawnych. Celem działań promocyjnych jest kreowanie wizerunku Urzędu jako partnera wiarygodnego i aktywnego oraz zdobycie zaufania i pozyskanie nowych pracodawców, a także utrzymanie kontaktów z pracodawcami już współpracującymi. Proces aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy wykorzystuje zarówno podstawowe usługi powiatowego urzędu pracy, jak i kompleksowe wsparcie z zastosowaniem instrumentów rynku pracy. Elementarne usługi rynku pracy w postaci pośrednictwa pracy, w tym także giełd, poradnictwa zawodowego oraz szkoleń, skutecznie wpływają na pobudzenie aktywności zawodowej i wzrost motywacji w zakresie poszukiwania pracy, a w konsekwencji podjęcia zatrudnienia. Osiągnięcie pozytywnych efektów w dziedzinie przeciwdziałania bezrobociu podejmowanych przez tut. Urząd możliwe było dzięki inicjowaniu kontaktów z lokalnymi pracodawcami oraz promowaniu usług Urzędu w celu realizacji założeń ustawy i programów unijnych, jak również wspieranie zatrudnienia osób bezrobotnych z zastosowaniem subsydiowanych form aktywizacji w ramach środków Funduszu Pracy oraz środków finansowych pozyskanych w ramach środków unijnych.

III. ANALIZA ZAWODÓW OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W ŚWIĘTOCHŁOWICACH W 2011r.

Na dzień 31 grudzień 2011 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świętochłowicach zarejestrowanych było 2262 osób (w tym 1333 kobiet). Najliczniejszą grupą z wszystkich osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne 1016 osób (w tym 634 kobiet) oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych 841 (w tym 533 kobiet).

Poniższa tabela obrazuje w pełni wszystkie osoby zarejestrowane w 2011 roku.

Tabela 1

Wybrane kategorie osób bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

<i>Lp</i>	<i>Kategoria</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Kobiety</i>
1	Osoby bezrobotne	2262	1333
2	Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	262	152
3	Osoby bezrobotne niepełnosprawne	121	69
4	Osoby bezrobotne do 25 roku życia	443	272
5	Osoby długotrwale bezrobotne	1016	634
6	Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia	482	213
7	Osoby bez kwalifikacji zawodowych	841	533
8	Osoby bez doświadczenia zawodowego	580	381
9	Osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	393	339
10	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	335
11	Osoby które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	40	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01

Tabela 2

Bezrobotni wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice.
Stan w 2011 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba osób ogółem	W tym kobiet
1	"000000"	Bez zawodu	442	292
2	"522301"	Sprzedawca	247	233
3	"722204"	Ślusarz	66	1
4	"512001"	Kucharz	46	39
5	"911207"	Sprzątaczką biurową	43	43
6	"931301"	Robotnik budowlany	41	1
7	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej	40	0
8	"331403"	Technik ekonomista	39	35
9	"711202"	Murarz	39	0
10	"411004"	Technik prac biurowych	34	31
11	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	34	21
12	"751204"	Piekarz	32	11
13	"751201"	Cukiernik	31	20
14	"962902"	Dozorca	30	28
15	"514101"	Fryzjer	27	27
16	"753105"	Krawiec	27	26
17	"432103"	Magazynier	24	15
18	"932101"	Pakowacz	24	22
19	"263102"	Ekonomista	19	16
20	"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	19	13
21	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	18	1
22	"311504"	Technik mechanik	17	3
23	"712601"	Hydraulik	15	0
24	"753303"	Szwaczka	15	15
25	"941201"	Pomoc kuchenna	14	11
26	"513101"	Kelner	13	12
27	"722314"	Tokarz w metalu	13	3
28	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	13	1
29	"311408"	Technik elektronik	12	1
30	"334306"	Technik administracji	12	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w grupach zawodowych generujących najwyższy poziom bezrobocia dominują osoby bez zawodu (ogółem: 442 – kobiet 292) następnie (sprzedawca: ogółem 247 – kobiet 233), (ślusarz: ogółem 66 – kobiet 1), (kucharz: ogółem 46 – kobiet 39). Wśród analizowanych grup zawodowych w kilku przypadkach mężczyźni stanowią 100% ogółu zarejestrowanych w danym zawodzie. Tymi zawodami są: górnik eksploatacji

podziemnej, murarz oraz hydraulik. W trzech przypadkach podobna sytuacja występuje również w zawodach w 100% zdominowanego przez kobiety. Tymi zawodami są: sprzątaczką biurową, fryzjer oraz szwaczka.

Należy przy tym także wspomnieć, że w tych grupach zawodowych często znajdują się osoby z wykształceniem niższym niż zawodowe tj. gimnazjalnym lub podstawowym, które kwalifikacje zawodowe nabyły podczas praktycznego wykonywania danego zawodu. Innym skutecznym sposobem na nabywanie kwalifikacji zawodowych dla osób z wykształceniem niższym niż zawodowe są szkolenia organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Świętochłowicach oraz inne organizacje.

Tabela 3

**Bezrobotni absolwenci wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice.
Stan w 2011 roku.**

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni absolwenci	W tym kobiet
1	"000000"	Bez zawodu	38	21
2	"522301"	Sprzedawca	4	4
3	"514101"	Fryzjer	2	2
4	"263102"	Ekonomista	2	2
5	"311408"	Technik elektronik	2	0
6	"752205"	Stolarz	2	0
7	"343403"	Technik organizacji usług gastronomicznych	2	1
8	"432103"	Magazynier	1	1
9	"311504"	Technik mechanik	1	0
10	"513101"	Kejner	1	1
11	"311204"	Technik budownictwa	1	0
12	"311303"	Technik elektryk	1	0
13	"235107"	Pedagog	1	1
14	"933304"	Robotnik magazynowy	1	1
15	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	1	0
16	"242218"	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	1	1
17	"211301"	Chemik	1	1
18	"721306"	Błacharz samochodowy	1	0
19	"263204"	Socjolog	1	1
20	"264302"	Filolog - filologia obcojęzyczna	1	0
21	"321301"	Technik farmaceutyczny	1	0
22	"334302"	Asystent dyrektora	1	0
23	"332201"	Ekspozytor towarów (merchandiser)	1	0
24	"422402"	Technik hotelarstwa	1	1
25	"713203"	Lakiernik samochodowy	1	0
26	"211103"	Fizyk	1	0
27	"213106"	Biotechnolog	1	0
28	"214903"	Inżynier automatyki i robotyki	1	0
29	"228204"	Specjalista zdrowia publicznego	1	1
30	"242219"	Specjalista do spraw integracji europejskiej	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Problem bezrobocia dotknął również osoby, które dopiero rozpoczynają swoją karierę zawodową (absolwenci, osoby do 25 roku życia). Dlatego tym ważniejsze staje się rozsądne planowanie kariery zawodowej oraz działania wspierające zatrudnienie młodych podejmowane przez tut. Urząd. Młodzi ludzie, nie tylko w okresie kryzysu, są bardziej niż inne grupy narażone na bezrobocie. Powody dużego (a w czasach kryzysu dynamicznie zwiększającego się) odsetka osób bez pracy w grupie do 25 roku życia, jak i absolwentów są różne, m.in.:

- brak doświadczenia zawodowego,
- brak dopasowania kompetencji do potrzeb pracodawców,
- brak rozbudowanej sieci społecznej pomagającej znaleźć atrakcyjne zatrudnienie,
- zbyt niskie zarobki dla osób bez doświadczenia, co zniechęca do wchodzenia na rynek pracy,
- niski poziom edukacyjnego części uczelni,
- niewiedza o sposobach poszukiwania pracy,
- dobra sytuacja materialna w rodzinie.

Przyczyną trudności z wejściem na rynek pracy może być także nieodpowiednie wykształcenie. Często dochodzi do przypadkowego wyboru szkoły i przyszłego zawodu. Uzyskane umiejętności i typ wykształcenia, a w konsekwencji zawód wyuczony, mogą mieć decydujący wpływ na to, ile czasu trzeba będzie potem poświęcić na znalezienie zatrudnienia. Formalnie absolwenci wchodzący na rynek pracy są coraz lepiej wykształceni, jednak bardzo często oznacza to jedynie uzyskanie podstawowych kwalifikacji zawodowych. Coraz bardziej doceniane są zawody z grupy specjalistów i różne formy zdobywania dodatkowych umiejętności.

Tabela 4

Bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 m-cy wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice. Stan w 2011 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 m-cy	W tym kobiet
1	"522301"	Sprzedawca	64	61
2	"000000"	Bez zawodu	19	13
3	"512001"	Kucharz	15	13
4	"911207"	Sprzątaczką biurową	13	13
5	"722204"	Ślusarz	12	0
6	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej	12	0
7	"753105"	Krawiec	12	11
8	"411004"	Technik prac biurowych	11	9
9	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	11	6
10	"931301"	Robotnik budowlany	9	1

11	"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	8	5
12	"711202"	Murarz	7	0
13	"751201"	Cukiernik	7	6
14	"432103"	Magazynier	7	5
15	"932101"	Pakowacz	7	7
16	"751204"	Piekarz	6	4
17	"962902"	Dozorca	5	4
18	"514101"	Fryzjer	5	5
19	"712601"	Hydraulik	5	0
20	"911206"	Salowa	5	5
21	"541306"	Portier	5	4
22	"331403"	Technik ekonomista	4	4
23	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	4	0
24	"753303"	Szwaczka	4	4
25	"941201"	Pomoc kuchenna	4	4
26	"722314"	Tokarz w metalu	4	1
27	"513202"	Barman	4	2
28	"721207"	Spawacz ręczny gazowy	4	0
29	"263102"	Ekonomista	3	3
30	"334306"	Technik administracji	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Osobą bezrobotną długotrwale jest, zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba bezrobotna pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat.

Osoby długotrwale bezrobotne, które pozostają bez pracy od kilku lat, znalazły się w bardzo niekorzystnej sytuacji, w ciągu ostatnich lat na rynku pracy bowiem natąpiło wiele zmian, za którymi osoby te nie potrafiły nadążyć. Obecnie rynek pracy, ze względu na swe specyficzne właściwości, stwarza szczególnie trudną sytuację dla swoich uczestników. Wymaga zupełnie nowych zachowań, umiejętności w zakresie poszukiwania pracy, przygotowania się i przekwalifikowania, radzenia sobie z bezrobociem, utrzymania miejsca pracy.

III. ANALIZA ZGŁASZANYCH OFERT PRACY W 2011r.

Tabela 5

Oferty pracy wg zawodów w powiecie m. Świętochłowice w 2011 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy
1	"722204"	Ślusarz	136
2	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	136
3	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej	132
4	"522301"	Sprzedawca	104
5	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	81
6	"932101"	Pakowacz	81
7	"313904"	Operator zautomatyzowanej i zrobotyzowanej linii produkcyjnej w przemyśle elektromaszynowym	65
8	"711202"	Murarz	64
9	"911207"	Sprzątaczką biurową	58
10	"712301"	Monter ociepleń budynków	51
11	"721208"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	46
12	"951002"	Dystrybutor ulotek	45
13	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	44
14	"132204"	Kierownik ruchu w zakładzie górniczym	43
15	"432103"	Magazynier	43
16	"811102"	Górnik odkrywkowej eksploatacji złóż	40
17	"931301"	Robotnik budowlany	39
18	"524404"	Telemarketer	37
19	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	33
20	"712101"	Dekarz	31
21	"721204"	Spawacz metodą MAG	31
22	"722314"	Tokarz w metalu	31
23	"031101"	Żołnierz szeregowy	30
24	"741211"	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego	30
25	"721207"	Spawacz ręczny gazowy	29
26	"721205"	Spawacz metodą MIG	25
27	"753303"	Szwaczka	24
28	"818303"	Operator urządzeń pakujących	24
29	"962902"	Dozorca	23
30	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Wśród ofert najczęściej zgłaszanych w 2011 roku przez pracodawców można wyróżnić 4 zawody w których liczba złożonych ofert przekroczyła 100. Tymi zawodami są: ślusarz, kierowca samochodu ciężarowego, górnik eksploatacji podziemnej oraz sprzedawca. Silnie zaznaczył się udział ofert w zawodach, które wymagały dodatkowych uprawnień i kwalifikacji związanych

z wykonywaniem pracy: ślusarz, kierowca samochodu ciężarowego, monter konstrukcji stalowych, spawacz ręczny łukiem elektrycznym, spawacz metoda MAG/MIG.

IV. ZESTAWIENIE ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

Analiza prognozowanych zawodów deficytowych i nadwyżkowych została przeprowadzona na podstawie obliczonego wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów ($W_{n,l}^k$), który wyraża się wzorem:

$$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_l^k}{\bar{B}_l^k}$$

gdzie:

$\bar{O}_l^k$, $\bar{B}_l^k$ są określone wzorami:

$$\bar{B}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6}$$

$$\bar{O}_l^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6}$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Tabela 6

Zawody deficytowe 6

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnie miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wartość wskaźnika
1	"811102"	Górnik odkrywkowej eksploatacji złóż	3,3333	0,0833	40
2	"818303"	Operator urządzeń pakujących	2	0,0833	24
3	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	11,3333	0,5	22,6667
4	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	6,75	0,3333	20,25
5	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	1,6667	0,0833	20
6	"712204"	Posadźcarz	1,6667	0,0833	20
7	"741103"	Elektryk	1,5	0,0833	18
8	"711904"	Robotnik rozbiórki budowli	1,25	0,0833	15
9	"834302"	Maszynista górniczych maszyn wyciągowych	0,8333	0,0833	10
10	"712303"	Tynkarz	0,75	0,0833	9
11	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	1,8333	0,25	7,3333
12	"722303"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	1,1667	0,1667	7
13	"524404"	Telemarketer	3,0833	0,5833	5,2857
14	"412001"	Sekretarka	0,4167	0,0833	5
15	"712612"	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	0,4167	0,0833	5
16	"931101"	Robotnik górniczy dołowy	0,4167	0,0833	5
17	"721208"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	3,8333	0,8333	4,6
18	"242307"	Specjalista do spraw kadr	0,3333	0,0833	4
19	"713103"	Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	0,6667	0,1667	4
20	"332203"	Przedstawiciel handlowy	1,0833	0,3333	3,25
21	"311917"	Technik organizacji produkcji	0,25	0,0833	3
22	"932901"	Konserwator części	0,25	0,0833	3
23	"932906"	Pomocnik ciastkarza	0,25	0,0833	3
24	"711404"	Zbrojarz	1,1667	0,4167	2,8
25	"213106"	Biotechnolog	0,4167	0,1667	2,5
26	"741212"	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	1,6667	0,6667	2,5
27	"721207"	Spawacz ręczny gazowy	2,4167	1	2,4167
28	"932101"	Pakowacz	6,75	2,9167	2,3143
29	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	1,3333	0,5833	2,2857
30	"132103"	Kierownik działu produkcji	0,1667	0,0833	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Tabela nr 6 obrazuje zawody deficytowe, gdzie liczba zgłaszanych ofert pracy przewyższa liczbę osób bezrobotnych w danym zawodzie. Pomimo faktu, iż dość duża grupa osób bezrobotnych reprezentuje dane zawody, popyt na osoby reprezentujące w/w zawody na rynku pracy znacznie przewyższa podaż.

Najwyższą wartość wskaźnika zawodów deficytowych osiągnął zawód górnika odkrywkowej eksploatacji złóż. Deficyt w tym zawodzie wynika z braku posiadania przez osoby bezrobotne odpowiedniego wykształcenia, które zdobyć można na poziomie szkoły zawodowej w kierunku: górnik eksploatacji podziemnej. Drugim powodem występowania deficytu w zawodzie górnika jest niestety stosunkowo niskie wynagrodzenie, oferowane przez różnego rodzaju spółki zajmujące się wydobywaniem węgla. Wśród zawodów deficytowych zobrazowanych powyższą tabelą zauważyć można, że najwyższa średnia miesięczna ofert pracy zgłaszana w tutejszym urzędzie dotyczy zawodu: kierowca samochodu ciężarowego (średnia miesięczna 11,3333).

Wśród zawodów deficytowych pojawiają się zawody na które zauważalny jest niedobór pracowników, wynikający z faktu braku kwalifikacji oraz odpowiedniego doświadczenia w zawodzie. Takimi zawodami są kierowca samochodu ciężarowego, gdzie do wykonywania tego zawodu wymagane jest prawo jazdy kat. C oraz kurs na kwalifikację wstępną do kat. C, monterom konstrukcji stalowych stawiane są następujące wymagania – zawód monter konstrukcji stalowych, uprawnienia wysokościowe oraz czytanie rysunku technicznego, a m.in. zawód elektryka wymaga posiadania wykształcenia zawodowego kierunkowego oraz uprawnień elektroenergetyczne do 1 kV).

Tabela 7

Zawody zrównoważone

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wartość wskaźnika
1	"214603"	Inżynier górnik - górnictwo węgla kamiennego	0,0833	0,0833	1
2	"241304"	Specjalista bankowości	0,25	0,25	1
3	"264201"	Dziennikarz	0,1667	0,1667	1
4	"311924"	Technik technologii odzieży	0,0833	0,0833	1
5	"341202"	Opiekun osoby starszej	0,0833	0,0833	1
6	"342305"	Instruktor rekreacji ruchowej	0,1667	0,1667	1
7	"343203"	Florysta	0,1667	0,1667	1
8	"421104"	Kasjer walutowy	0,1667	0,1667	1
9	"422103"	Technik obsługi turystycznej	0,0833	0,0833	1
10	"431102"	Fakturzystka	0,25	0,25	1
11	"514204"	Pedikiurzystka	0,0833	0,0833	1
12	"515303"	Robotnik gospodarczy	1,5833	1,5833	1
13	"522302"	Sprzedawca w branży mięsnej	0,0833	0,0833	1
14	"712602"	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,0833	0,0833	1
15	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	0,3333	0,3333	1
16	"813127"	Operator urządzeń do produkcji wyrobów kosmetycznych	0,0833	0,0833	1
17	"813134"	Operator urządzeń przemysłu chemicznego	0,0833	0,0833	1
18	"911203"	Pokojowa	0,0833	0,0833	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Poprzez zawody zrównoważone należy rozumieć zawody, w których występuje względna równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu. Bilans pomiędzy liczbą zgłaszanych ofert pracy w ściśle określonym zawodzie, a napływem bezrobotnych osób posiadających sprecyzowane kwalifikacje zawodowe jest równy lub bliski wartości zera.

Zauważyć można, że w tej grupie zawodów zrównoważonych znajdują się zarówno zawody osób wykonujących prace fizyczne jak i umysłowe.

Tabela 8

Zawody nadwyżkowe

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wartość wskaznika
1	"311408"	Technik elektronik	0,0833	2,5833	0,0323
2	"512002"	Kucharz małej gastronomii	0,0833	2,4167	0,0345
3	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0833	1,9167	0,0435
4	"751204"	Piekarz	0,3333	6,5	0,0513
5	"911206"	Salowa	0,0833	1,4167	0,0588
6	"834311"	Operator suwnic (suwnicowy)	0,0833	1,3333	0,0625
7	"513202"	Barman	0,1667	2,0833	0,08
8	"932913"	Sortowacz	0,0833	1	0,0833
9	"334306"	Technik administracji	0,25	2,3333	0,1071
10	"325905"	Opiekunka dziecięca	0,0833	0,75	0,1111
11	"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,0833	0,6667	0,125
12	"752205"	Stolarz	0,25	1,9167	0,1304
13	"751201"	Cukiernik	0,6667	5,0833	0,1311
14	"512001"	Kucharz	0,8333	5,8333	0,1429
15	"235107"	Pedagog	0,25	1,5	0,1667
16	"522305"	Technik handlowiec	0,25	1,3333	0,1875
17	"325907"	Terapeuta zajęciowy	0,0833	0,4167	0,2
18	"351203"	Technik informatyk	0,25	1,25	0,2
19	"753105"	Krawiec	0,75	3,5833	0,2093
20	"311303"	Technik elektryk	0,3333	1,5833	0,2105
21	"541306"	Portier	0,1667	0,75	0,2222
22	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,0833	0,3333	0,25
23	"522301"	Sprzedawca	8,6667	33,75	0,2568
24	"514101"	Fryzjer	1,3333	5,1667	0,2581
25	"962106"	Kolporter	0,4167	1,5833	0,2632
26	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,3333	1,25	0,2667
27	"751104"	Rozbieracz - wykrawacz	0,1667	0,5833	0,2857
28	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,25	0,8333	0,3
29	"411004"	Technik prac biurowych	1,4167	4,6667	0,3036
30	"228301"	Fizjoterapeuta	0,0833	0,25	0,3333

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS.

Powyzsza tabela obrazuje zawody nadwyżkowe tzn. zawody, w których średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w danym zawodzie przewyższa średnią miesięczną liczbę ofert pracy.

W stosunku do osób, posiadających zawody nadwyżkowe urząd podejmuje różnorodne działania aktywizujące, mające na celu ułatwienie powrotu na rynek pracy, a w przypadku braku takiej możliwości organizuje szkolenia dostosowujące kwalifikacje osób do potrzeb rynku pracy.

V. PODSUMOWANIE

Opracowany monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2011 rok nie stanowi kompleksowej analizy lokalnego rynku pracy. Informacje wykorzystane przy jego opracowaniu oparte są tylko i wyłącznie na danych pochodzących z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy w Świętochłowicach dotyczących zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz zgłoszonych do Urzędu ofert pracy.

Do tut. Urzędu nie są zgłaszane wszystkie oferty pracy, które mogłyby informować o wolnych stanowiskach i konkretnych wymaganych umiejętnościach wiążących się z takim a nie innym wykształceniem. Osoby poszukujące pracy korzystają również z innych możliwości poszukiwania, robią to m.in. za pośrednictwem Internetu, korzystają z prywatnych agencji zatrudnienia.

Ważnym czynnikiem jest również fakt, iż osoby posiadające taki sam zawód mają w rzeczywistości bardzo różne szanse na podjęcie pracy. Posiadanie przez bezrobotnego konkretnego zawodu, na który jest największe zapotrzebowanie na rynku nie oznacza szybkiej szansy znalezienia pracy, gdyż jest to uwarunkowane różnicowanymi umiejętnościami, predyspozycjami osobistymi, wiedzą i stażem pracy.

Znaczna część osób kończących szkoły średnie kontynuuje naukę na studiach wyższych, przez co w tym okresie staje się niedyspozycyjna i niekonkurencyjna na rynku pracy.

Wiele osób bezrobotnych posiada atrakcyjny na rynku pracy zawód wyuczony jednak bez doświadczenia zawodowego i koniecznych uprawnień, co obniża ich możliwości znalezienia zatrudnienia i prowadzi do tego, że podejmują pracę na stanowiskach niesatysfakcjonujących zarówno pod względem finansowym jak i prestiżowym. Osoby te mają jednakże większe szanse na zdobycie pracy i ponoszą mniejsze ryzyko jej utraty. Wysokie kwalifikacje zwiększają również mobilność zawodową kandydatów

Celem przeprowadzonej analizy było uzyskanie informacji na temat zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy w 2011 roku, dotyczących relacji popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju zawodowym oraz wyciągnięcia na tej podstawie wniosków i ocen niezbędnych do prawidłowej realizacji ustawowych zadań urzędu pracy.

Sprawozdanie w zakresie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie jest i nie powinno być jedynym źródłem informacji do podejmowania decyzji w zakresie ustalania kierunków kształcenia i szkolenia przyszłej kadry dla pracodawców czy też podejmowania decyzji o wyborze kierunku kształcenia przez młodych absolwentów szkół gimnazjalnych.

Wnioski wynikające z monitoringu stanowią podstawę do działań podejmowanych przez urząd na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych. W oparciu o dokonane analizy i dostępne statystyki rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy we właściwy sposób, wychodząc naprzeciw potrzebom osób bezrobotnych, aktywizuje je w ramach szkoleń, staży, robót publicznych.

**DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
W ŚWIĘTOCHŁOWICACH**
Hanna Wozniak